

Ο «ΑΛΛΟΣ» ΩΣ ΕΑΥΤΟΣ

Ο άνθρωπος είναι το **πολυπλοκότερο ον στη Φύση**. Αυτό σημαίνει ότι είναι και το πιο **ξέμακρο από αυτή**. Πολλοί το θεωρούν ως **ακρωτήριο ή χερσόνησο της Φύσης**. Είναι όμως αυτό που μοιάζει πολύ, ο **συνάνθρωπος!** Τα συναισθήματά μου, αρχίζουν από την **αγάπη** και φθάνουν στο μίσος από το διάλογο μέχρι τον πόλεμο, από την **συνεργασία** για το κοινό καθήκον και καλό μέχρι τον **αδυσώπητο ανταγωνισμό και πάλη**.

Ακόμη, όμως, και στις χειρότερες στιγμές της ζωής μας ανάμεσα σε όλα όσα μας περιβάλλουν και διαφέρουν από μένα ο **άλλος άνθρωπος** είναι ο μόνος που κατά κάποια έννοια **«μοιάζει με μένα»**. Παρά τις όποιες διαφορές και αντιπαλότητες **μοιραζόμαστε κατά τον ίδιο τρόπο ύπαρξης τον Κόσμο γύρω μας**. Αυτή η κοινή **ποιότητα αίσθησης** ονομάζουμε **«ανθρωπότητα»**.

Είναι **το μόνον ον για το οποίο μπορώ να πω «αγαπώ τον πλησίον μου ως εαυτόν»**.

Πράγματι ισχύει ότι **«ο άνθρωπος δεν γίνεται άνθρωπος παρά μεταξύ ανθρώπων»**, **«χωρίς Εσύ ούτε Εγώ, χωρίς Εγώ ούτε Εσύ»** (Φίχτε). Όλα δείχνουν ότι το εγώ του ανθρώπου συγκροτείται συγκεκριμένα με βάση την **αλληλεπίδραση**, που έχει με άλλα άτομα από τη γέννησή του και καθ' όλη την διάρκεια των σταδίων της ανάπτυξής του.

Ο άνθρωπος είναι **«ον πολιτικό»**. Αντιλαμβάνεται ότι δεν μπορεί να κάνει τίποτε, ούτε και την αναγνώριση του εαυτού του (cogito) αν οι άλλοι δεν τον αναγνωρίσουν ως αυτό που είναι. Η οποιαδήποτε σχέση με τον εαυτό μου (αυτοσχεσία) είναι συνυφασμένη με κάτι **ωραίο, ηθικό και αληθινό** το οποίο μοιράζεται και ο διπλανός μου. Έτσι αναδύεται μια σχέση με τον άλλον (ετεροσχεσία). **Σχέση συν-είναι που εμφανίζεται ως τόπος αναπόφευκτης απώλειας της απόλυτης «ελευθερίας»**. Τούτο υπαινίσσεται με τη φράση «η κόλαση είναι οι άλλοι» ο Φουκώ.

Η σχέση, όμως, με τον άλλον είναι απαραίτητη προϋπόθεση για **μια σχέση ισορροπίας με τον εαυτό μου**. Η εγγύτητα λόγω συμπάθειας προς τον άλλον **εξανθρωπίζει** το άτομο, καθόσον η διυποκειμενική σχέση είναι βασικό προαπαιτούμενο για μια επεξεργασία της **προσωπικής συνείδησης**. Το εγώ αποσπάται από την ψευδαίσθηση της ατομικής αυτάρκειας μόνον υπό το βλέμμα του άλλου, καθώς ελευθερώνεται αυθεντικά στον εαυτό του η **βεβαιότητα ότι είναι ουσιαστικά υποκείμενο**.

Τούτο σηματοδοτεί το τέλος του ανθρώπου, που ασχολείται μόνον με τον εαυτό (εγωκεντρικό) και εμφανίζεται ως πραγματικό πρόσωπο που στρέφεται προς τον άλλον. Τότε η **Κοινωνία συγκροτείται και ανασυγκροτείται** με μια διαρκή προσέγγιση του άλλου που επιτυγχάνεται με τη συνειδητοποίηση της **αυταπάτης** της ατομικής αυτάρκειας.

Συνύπαρξη, όμως **δεν σημαίνει πλήρη αφομοίωση της ανθρώπινης προσωπικότητας-ταυτότητας, αλλά αρμονική ένταξή της**. Με την αρμονική ένταξη μόνο είναι δυνατή η **προσαρμογή των αντιτιθέμενων όρων της ετερότητας, της ισότητας, της διαφορετικότητας**.

Λεπτές έννοιες ανακύπτουν, όπως το **ταυτόσημο** του προσώπου, αλλά και η **συγκρισιμότητα, η εναλλαξιμότητα** σε σχέση με τις αξίες της σύγχρονης δημοκρατικής κοινωνίας που έχουν ως προϋπόθεση την **ισότητα και την ελευθερία**.

«Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ισότιμοι!» αυτό συνιστά μια βασικότατη απαίτηση που είναι μια τεράστια υπέρβαση της αντίληψης της αρχαιότητας με τις απόλυτες διαφορές κατά περίπτωση. «Πας μη Έλλην -βάρβαρος», «κύριος»- δούλος, άνδρας -γυναίκα.

Ο ξένος **τελείως άλλος**, ακόμη και σήμερα, ισχύει σε τεράστιο βαθμό! Η νεωτερικότητα καθιέρωσε το **ομοιότητα με διαφορετική εμφάνιση**. Ο άλλος εμφανίσθηκε, ως όμοιος

και ξεπεράσθηκαν πολλά φράγματα που υπήρχαν, αλλά δημιουργήθηκαν άλλες δυσκολίες. Την ανισότητα την καθόριζαν οι φυσικές διαφορές.

Η δημοκρατία, όμως, δεν δέχεται ανισότητες. Άρα σήμερα δεν μπορούν να νοηθούν ανισότητες από διαφορές. Το αρσενικό και το θηλυκό είναι ίσα μέσα στην Κοινωνία. Το χρώμα και η καταγωγή δεν αποκλείουν την ισότητα. **Οπότε εμφανίζεται μια πολυμορφία μέσα στην ισότητα, που μόνον ως ταυτοσημία μπορεί να νοηθεί.**

Ταυτόσημοι μπορεί να είμαστε, αλλά απόλυτα ίσοι σε όλους τους τομείς όχι!

Σήμερα το μεγάλο ζητούμενο είναι να δοθεί στον «ίσο» η «διαφορετικότητα» του. **Η άκρατη ισότητα είναι πλήρης ισοπέδωση, άρα μηδενισμός και αφανισμός της Κοινωνίας.**

Είμαστε ταυτόσημοι, αλλά όχι συγκρίσιμοι απόλυτα.

Εκτιμάται ότι η εφαρμογή της σε μέτρο άριστο εφαρμογή της χρυσής αναλογίας μπορεί να δώσει αρμονικά αποτελέσματα.

Δημήτρης Μπάκας
20 Απρ. 2023